

kunde være at formode hos et Ministerium, hvis Hovedopgave var Indsigtsfuldhed i saa aldeles forskjellige Retninger som Undervisnings- og Kirkevesenet; vi havde derhos for Die, at Domainesforvaltningen, navnlig for Diebliffet, er i særdeles anerkjendt gode Hænder, og vi troede dertil, at det baade i Principet var det Rimeligste som det Naturligste, at Statens ligeartede Eiendommers Forvaltning uindergives den Bestyrelse i Staten, der fortrinnsviis maatte have Formodning for at være den Dygtigste dertil. Flere af os, og deriblandt jeg selv, havde derfor ønsket, at vi, i Overensstemmelse med de Øtringer, der faldt for et Aarsiden ved den første Forhandling over det da værende Finantsloyudkast, kunde have formaaet den høitagtede Cultusminister til at gaae ind paa, at Forvaltningen af alle disse Fonds og Jordegodsfer underlagdes Finantsministeriet, og vi havde saameget mere troet det, som vi i hans egen Udtalelse, som jeg i Begyndelsen af mit Foredrag har tilladt mig at citere, meente at have fundet nogen Anledning til at vente Beredvillighed i saa Henseende. Imidlertid kunde vi i Udvalget ikke blive Majoritet for denne Beslutning, og vi maatte saaledes subsidiairt slutte os til den anden Fraction af Udvalget, der meente, at det i det Hele taget var hensigtsmæssigere, for at faae fuldstændigt Lys og for derefter med større Sikkerhed at kunne movere om, hvad Vel man i denne Sag burde gaae, at benytte den Rettighed at nedsætte Undersøgelser-Commission, som Grundloven hjemler; det er subsidiairt, at jeg selv og Flere af mine Colleger have sluttet os dertil. Jeg tilstaaer, at der efter den Tid er indtraadt et Moment, der noget formindsker den Vægt, Flere af os lægge paa denne Sag, og det er den høitagtede Cultusministers Løfte om, endnu i denne Session at ville for Bøndergodssets Bedkommende fremkomme med en Afsløsningslov efter Mønstræt af den, der svæver for Rigsdagen med Hensyn til Kronens Gods; jeg veed nu ikke, hvorvidt den høitagtede Minister antager, ikke at burde eller kunne komme med et saadant Lovudkast, før den berørte Lov for Krongodssets Bedkommende allerede har været til endelig Behandling i det andet Thing, men det er ganske vist, at dette Løfte meget tjener

til at berolige os med Hensyn til de fleste af de Hensyn, der have bevæget os til de under Nr. 5 og 6 fremsatte Indstillinger til Thinget. I ethvert Tilfælde har navnlig jeg lagt stor Vægt paa, at der fremkom en Discussion og en Udtalelse, som den, der i dette Diebliff findes Sted om disse Forhold, da det sikkert allerede er ikke lidet vundet, at Opmærksomheden henvendes paa Forholdene paa disse Godsfer, og derved i ethvert Tilfælde den Betyrrelse vindes med Hensyn til Fremtiden, at den ikke falder tilbage til det, som Fortiden har været.

Cultusministeren: Jeg skal begynde med den Bemærkning, at den Lov om Sore Akademies Fæstegodssets Overgang til Selveienedom, som jeg har paataget mig at udarbejde, er udarbejdet, og at kun en ganske tilfældig Omstændighed har foraarsaget, at den endnu ikke indtil idag er forelagt Statsraadet, for derefter med Hans Majestæts Tilladelse at bringes frem her.

Hvad nu den heromhandlede Sag angaaer, maa jeg med al Bestemthed fraraade de to Resolutioner, der her ere under Forhandling, fordi de deels indeholde Noget, der med Hensyn til Principet og dets Anvendelse ikke forekommer mig at være rigtigt under de givne Omstændigheder, og fordi de deels ere byggede paa en aldeles utilstrækkelig Motivering, og paa en saadan Motivering, der uden nogen Grund kaster en Skygge over Bestyrelserne, og det uden at gjøre tilbørlig Adskillelse imellem den forhenværende og den nuværende Bestyrelse; jeg skal begrunde denne temmelig alvorlige Paastand med, som jeg troer, tilstrækkelige Beviser. Jeg skal i saa Henseende først bemærke, at, naar Udvalget eller den Underafdeling deraf, der har behandlet de her omhandlede Gjenstande, har klaget over Møjsommeligheden ved at fremme til Kundskab om disse Forhold, saa har dette Udvalg ikke paa nogen Maade enten opfordret mig til mundtligt at conferere med det, og derved give det Oplysninger (Hør!), eller skriftligt forlangt Oplysninger i Almindelighed om Gods-Capitalforholdene, men det har, foruden at forlange Meddelelser af visse Documenter og Actstykker, ønsket sig enkelte bestemte Data opgivne, og det maa være dets Skyld, at disse Data ikke vare dem, der kunde føre